

İncelemeciler tarafından “Hisar şiir okulu / akımı” bünyesinde değerlendirilen Akdağ’ın otuzu aşkın şiiri TSM formunda bestelenerek TRT Repertuarına girdi.

1977 Gazetecilik Araştırma Dalında Yılın Gazetecisi Ödülü sahibiydi.

Şiir kitapları ilk baskı yıllarına göre şöyle sıralanabilir: *Kırkikindi* (1967), *Dar Saat* (1973), *Uzunhava* (1991), *Önce Şiir Vardı* (1999), *Yağmura Duran Bulut* (1999), *Boşa Çiğnemedim*

Yalan Dünyayı (2002), *Gecenin Gözleri* (2006).

Hakkında Mehmet Nuri Yardım tarafından 2015 yılında bir kitap yayımlandı: *Günümüzün Karacaoğlanı Mehmet Zeki Akdağ* (İstanbul 2015).

Güzin Hanım’la evliliğinden oğlu Tayfun ve kızı Ferda bulunmaktadır.

Türk Dili dergisinde de şiirleri yayımlanan rahmetli şair, bütün yazar ansiklopedilerinde özgeçmişine yer verilen değerli bir yazardı. Ruhu şad olsun!

TÜRKLÜK ÂLEMİ İÇİN ÜZÜCÜ BİR KAYIP: SUYIMA GANIYEVA

Mustafa İSEN

Özbekistan geçen ay içinde uluslararası düzeyde büyük bir bilginini, Suyima Hanım’ı, 1 Eylül günü kaybetti. Suyima Hanım, Türkiye’de de özellikle Ali Şir Nevâî çalışmaları ile uğraşanlar tarafından yakından bilinen ve yazdıkları takip edilen bir âlimdi.

1932 yılında Taşkent’te dünyaya gelen Suyima Hanım, 1952 yılında Özbekistan Millî Üniversitesi Doğu Dilleri Bölümünü bitirdi. 1953-56 yılları arasında Leningrat Devlet Üniversitesinde asistanlık yaptı. Ülkesine dönüp Özbekistan Fenler Akademisi Dil ve Edebiyat Enstitüsünde araştırmacı olarak çalışmaya başladı. Başlangıçtan itibaren çalışmalarını Nevâî

üzerine yoğunlaştıran Ganiyeva, bu arada Nevâî ile alakalı doktorasını tamamladı ve Enstitüde uzman oldu. Daha sonra Doğu Dilleri Bölümünde profesör olarak görev yaptı.

Özbekistan’ın bağımsızlığını kazandıktan sonra çalışmalarını daha çok bu ülkenin dünya uygarlığına katkıları üzerinde yoğunlaştırdı. İslam uygarlığının Nevâî gibi isimleri üzerine de yayınlar gerçekleştirdi. Bu çalışmaları neticesinde 14 monografi, 350 civarında bilimsel makale yayınladı, uluslararası bildiri sundu. Bu gayreti neticesinde kendine mahsus bir ekol oluşturdu. Özellikle Nevâî’nin hayatı, yaratıcılığı, Özbek şiirinin oluşumun-

daki yeri, Nevâî'den kalan miras gibi konularda söyledikleri ülke içinde ve dışında ilgiyle takip edildi. Bu biriki-miyle Nevâî'nin 2011 yılında 20 cilt hâlinde gerçekleşen eserlerinin neşrine öncülük etti. Bu alanda çok sayıda öğrenci ve akademisyen yetiştirdi.

Bütün bu gayretleri karşılıksız kalmadı ve ülkenin en büyük nişanları kendisine tevdi edildi.

Çalışmalarım büyük ölçüde şairler tezkiresi geleneği üzerinde yoğunlaştığı için Suyima Hanım'ı yetmişli yıllardan beri ismen tanıyordum. Nevâî nasıl Türkçe'de ilk şairler tezkiresi *Mecâlisü'n-nefâis*'i kaleme almışsa o da bu eser üzerinde gerçekleştirdiği akademik çalışma ve neşirle şairler tezkiresi alanında ilk akademik faaliyeti hayata geçirmişti. O yüzden Türkçe şairler tezkiresi çalışanlar, 1961 yılında gerçekleşen bu neşri hep kaynaklarda zikrederler. Soğuk savaş döneminde Sovyetler Birliği ile zor yürüyen ilişkiler dolayısı ile bu kitabı elde edip görmek benim için epey sonra gerçekleşti. Doksanlı yıllarda Ahmet Yesevi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsüne getirdiğimiz iki doktora öğrencisine Kril alfabesi ile neşredilmiş bu kitabın giriş bölümünü okuyup özetlemelerini istediğimde, ikisi de kararlı bir biçimde "Ama hocam bu Özbekçe, biz Özbekçe bilmiyoruz ki." diye cevap verdiler. Ben akşam tetkik edip gelmelerini, bunu ertesi gün konuşacağımızı söyledim. Ertesi gün ikisi de mutlu bir şekilde huzuruma geldiler ve hocam meğer biz Özbekçe biliyormuşuz dediler. Sis-

tem öylesine bu dillerin birbirinden farklı olduklarını insanların kafasına çakmış ki neyi bilip neyi bilmediklerini bile değerlendirecek zihniyete sahip değillerdi.

Değerli meslektaşım Prof. Dr. Filiz Kılıç, Nevşehir Üniversitesi rektörlüğü sırasında benimle ilgili *Klasik Türk Edebiyatında Biyografi* konulu bir sempozyum düzenledi. Bu sempozyuma Suyima Hanım da davet edildi. Bizim için büyük bir mutluluktu ki Hanımefendi toplantıya teşrif etti ve burada *Tezkirecilik Geleneği ve Mecâlisü'n-nefâis* isimli bildirisini sundu (*Mustafa İsen Adına Uluslararası Sempozyum Klasik Türk Edebiyatında Biyografi*, Ankara 2011, s. 273-279). Eserin komşu kültürlerdeki etkileri üzerinde durduğu bu bildiri, onun birikimini göstermesi bakımından ilginçti. Bizim için asıl mutluluk, ileri yaşına rağmen bizi kırmamış ve toplantıyı teşrif etmiş olmasıydı. Onun açısından ise sevdiği bu coğrafyayı görme fırsatı elde etmiş olmasıydı.

Burada üç gün birlikte olduk. İkinci gün kahvaltıda bana “Mustafa Bey, benim yaşımda bir kadının karşısındakine sevgisini izhar etmesi ayıp değildir, ben sizi seviyorum.” dedi. Ne kadar mutlu olduğumu anlatamam. Ardından da “Bilmiyorum Konya buraya ne kadar mesafede, bir daha bu topraklar bana nasip olur mu, emin değilim. Acaba bir çaresi var mıdır fırsat varken Hz. Mevlana’yı ziyaret etsem.” diye bir dilekte bulundu. Öylesine içten bir talepti ki reddedilmesi mümkün değildi. İlgililerle konuşuldu ve bir araç ayarlanıp Konya’ya yolcu

edildi. Eminim hayatının en mutlu seyahati oldu. Birkaç yıl sonra ben Taşkent’i ziyaret ettim. Yaşına rağmen beni bir yakını gibi ağırlayıp gezdirdi.

Birkaç ay önce yine bir Taşkent gezisinde kendisini sordum, hasta olduğunu ve misafir kabul edecek durumda olmadığını söylediler. Geçen ay da vefat haberi geldi. Allah gani gani rahmet eylesin. O zor şartlarda mensup olduğu medeniyeti yeni nesillere ve dünyaya aktarma gayreti içinde oldu. Eminim bu konumu Tanrı katında mükâfatını görecektir. Bir kez daha ruhu şad olsun.